

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/13-01/281

URBROJ: 65-13-02

Zagreb, 21. studenoga 2013.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 21. studenoga 2013. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Sanju Nolu, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/13-01/241

Urbroj: 50301-09/06-13-2

Zagreb, 21. studenoga 2013.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Sanju Nolu, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK
Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, studeni 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o sudovima za mladež donesen je 2011. godine (Narodne novine, broj 84/2011). Izmjene i dopune Zakona uslijedile su 2012. godine (Narodne novine, broj 143/2012), radi potrebe usklađivanja s Kaznenim zakonom i unaprjeđenja pojedinih zakonskih odredbi, sukladno potrebama prakse.

Potreba za predloženim izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež (u daljnjem tekstu: ZSM) uvjetovana je sadržajnim usklađivanjem s Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (u daljnjem tekstu: ZID ZKP), za kojeg je predviđeno stupanje na snagu 15. prosinca 2013. godine. Naime, navedeni datum određen je Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, broja: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010, U-I-2871/2011, od 19. srpnja 2012. godine, kojom su ukinuta 43 članka Zakona o kaznenom postupku zbog njihove nesuglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske.

Izvršenje Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske dovelo je do izmjena većeg broja odredaba Zakona o kaznenom postupku. Slijedom navedenog, zbog novina koje uvodi ZID ZKP potrebno je izmijeniti niz doticajnih propisa, od kojih je jedan Zakon o sudovima za mladež, a radi omogućavanja primjene novih postupovnih pravila i u predmetima iz nadležnosti sudova za mladež.

Ovim se Prijedlogom zakona izrijekom propisuje trenutak započinjanja kaznenog postupka prema maloljetniku u cilju jačanja pravne sigurnosti te kategorije počinitelja kaznenih djela. Nadalje, propisano je da opunomoćenik djeteta oštećenika ili žrtve kaznenog djela u predmetima kaznenopravne zaštite djece može biti odvjetnik, a ne i odvjetnički vježbenik, s time da je naglašeno da se mora raditi o specijaliziranim odvjetnicima koji, s obzirom na ulogu koju imaju u predmetima kaznenopravne zaštite djece, jednako kao suci za mladež i državni odvjetnici za mladež, trebaju vladati osnovnim znanjima iz područja relevantnih za zaštitu prava i interesa djece.

S obzirom na uočenu različitost u pristupanju pomoći i podršci djeci žrtvama kaznenih djela u predmetima kaznenopravne zaštite djece, pojašnjen je opseg poslova stručnog suradnika na način da je sada propisano da se ta pomoć i podrška pruža tijekom cjelokupnog postupka i u svim aspektima sudjelovanja djeteta u postupku. Izvršenom izmjenom se, uz izloženo, stavlja naglasak da bi poslove pomoći i podrške primarno trebali pružati stručni suradnici zaposleni u sustavu, a tek iznimno, stručne osobe izvan sustava.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Budući se ovim Prijedlogom zakona provodi usklađenje Zakona o sudovima za mladež sa Zakonom o kaznenom postupku, predlaže se donošenje ovog Zakona po hitnom postupku sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013).

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ

Članak 1.

U Zakonu o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 84/2011 i 143/2012), iza članka 1. dodaje se članak 1.a koji glasi:

„Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Okvirna odluka Vijeća od 15. ožujka 2001. o položaju žrtava u kaznenom postupku (2001/220/PUP) (SL L 82, 22. 3. 2001.).“.

Članak 2.

U članku 37. stavku 1. broj: „3.“ zamjenjuje se brojem: „4.“.

Članak 3.

Članak 52. briše se.

Članak 4.

U članku 68. stavku 2., u drugoj rečenici, riječi: „nadležno policijsko tijelo i službu za probaciju“ zamjenjuju se riječju: „policiju“.

Članak 5.

U članku 75. stavku 3. riječi: „Nalog o pokretanju“ zamjenjuju se riječima: „Rješenje o provođenju“, a iza riječi: „oštećeniku“ dodaju se riječi: „i žrtvi“.

U stavku 4. riječi: „stavku 2. i 3.“ zamjenjuju se riječima: „, članku 213.a i članku 213.b“.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Kazneni postupak prema maloljetniku započinje:

- 1) pravomoćnošću rješenja o provođenju pripremnog postupka,
- 2) određivanjem sjednice vijeća prema članku 83. stavku 3. ovog Zakona, ako pripremni postupak nije proveden.“.

Članak 6.

U članku 76. stavku 1. riječi: "dokaznih radnji za koje postoji opasnost od odgode" zamjenjuju se riječima: "hitnih dokaznih radnji".

Članak 7.

U članku 79. stavcima 1. i 2. riječ: „nalogom“ zamjenjuje se riječju: „rješenjem“.

Članak 8.

U članku 83. stavku 3. druga rečenica briše se.

Članak 9.

U članku 85. stavku 4., u drugoj rečenici, riječi: „i uz sudjelovanje stranaka sastaviti raspravni spis“ brišu se.

Članak 10.

Članak 108. briše se.

Članak 11.

U članku 111. stavku 6. riječi: „u skraćenom postupku i“ brišu se.

Članak 12.

U članku 113. stavku 3. točki 2. zagrade i riječi: „(Narodne novine, broj 125/2011)“ brišu se.

Članak 13.

U članku 115. stavku 1. riječi: "za koje je propisana kazna zatvora tri godine ili teža," brišu se.

Članak 14.

U članku 116. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Ako sudac istrage za mladež, odnosno predsjednik vijeća za mladež utvrdi da je radi zaštite prava i interesa djeteta oštećenika ili djeteta žrtve kaznenog djela potrebno postaviti mu opunomoćenika, podnijet će prijedlog predsjedniku suda, koji će opunomoćenika postaviti iz reda odvjetnika koji moraju imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke mladeži te vladati osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe. Imenovanog odvjetnika ne može zamijeniti odvjetnički vježbenik.“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Djetetu žrtvi kaznenog djela bit će u postupku osigurana pomoć i podrška koju će pružiti stručni suradnik županijskog odnosno općinskog suda u sjedištu županijskog suda. Iznimno, pomoć i podršku djetetu žrtvi kaznenog djela može pružiti i druga stručna osoba na teret proračunskih sredstava ako županijski odnosno općinski sud u sjedištu županijskog suda nema stručnog suradnika.“.

Članak 15.

U članku 121. stavak 6. briše se.

Članak 16.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 15. prosinca 2013. godine.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

S obzirom da Zakon o sudovima za mladež sadrži odredbe kojima je implementirana Okvirna odluka Vijeća od 15. ožujka 2001. godine o položaju žrtava u kaznenom postupku (2001/220/PUP) (SL L 82, 22. 3. 2001.), to je valjalo unijeti odredbu članka 1.a koja to i navodi. Predmetno je učinjeno sukladno Odluci o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije (Narodne novine, broj 93/2011).

Članak 2.

Izmjena u članku 37. stavku 1. ZSM predstavlja ispravljanje pogreške kojom je u citiranom članku ispušten stavak 4. članka 45. ZSM-a koji propisuje sastav vijeća za mladež županijskog suda koji odlučuje izvan sjednice vijeća iz članka 84. i 85. ZSM-a.

Članak 3.

Budući da ZID ZKP radi jedinstvenosti normativnog modela kaznenog postupka napušta razlikovanje na skraćeni i redoviti postupak brisan je članak 52. ZSM-a koji je isključivao primjenu odredaba Zakona o kaznenom postupku o skraćenom postupku u kaznenom postupku prema maloljetniku.

Članak 4.

Izmjena u članku 68. stavak 2. ZSM-a predstavlja usklađenje sa člankom 121. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku kojim se propisuje da istražni zatvor u domu nadzire policija na čijem se području istražni zatvor u domu izvršava, a ne služba za probaciju.

Članak 5.

Članak 104. ZID ZKP-a propisuje da se istraga provodi na temelju rješenja, a ne naloga, slijedom čega je s navedenom izmjenom bilo potrebno uskladiti članak 75. stavak 3. ZSM-a, budući da se prema odredbama ZSM-a provodi pripremni postupak onda kada se prema odredbama ZKP-a provodi istraga.

U istom stavku dodane su riječi: „i žrtvi“ iz razloga pojačane zaštite prava žrtve koje propisuju odredbe ZID ZKP-a.

Odredba stavka 4. usklađena je sa člancima 213.a i 213.b ZID ZKP-a. Time je osigurano maloljetniku pravo da od državnog odvjetnika zahtijeva ponovno provođenje dokazne radnje ispitivanja svjedoka, ako prethodno nije bio obaviješten da će se takva dokazna radnja provesti, što pretpostavlja dostavu obavijesti maloljetniku o provođenju prve dokazne radnje sukladno članku 213. ZID ZKP-a. Osim toga, upućivanjem na primjenu članka 213.b ZID ZKP-a osigurano je maloljetniku i pravo na podnošenje prigovora sucu za mladež zbog odugovlačenja postupka.

Novim stavkom 5. izrijekom je propisan, radi pravne sigurnosti i jasnoće zakonskog teksta, a uzimajući u obzir odredbu članka 13. ZID ZKP-a, trenutak započinjanja kaznenog postupka prema maloljetniku.

Članak 6.

Radi se o terminološkom usklađenju sa Zakonom o kaznenom postupku. Naime, s obzirom da Zakon o kaznenom postupku koristi termin "hitne dokazne radnje", to je valjalo provesti kroz odredbu članka 76. Zakona o sudovima za mladež.

Članak 7.

U članku 79. ZSM-a izvršeno je terminološko usklađenje sa člankom 217. ZID ZKP-a.

Članak 8.

U članku 83. stavku 3. ZSM-a brisana je druga rečenica budući je u članku 5. ovog Prijedloga zakona propisan trenutak započinjanja kaznenog postupka prema maloljetniku kada nije vođen pripremni postupak.

Članak 9.

ZID ZKP napušta koncept sastavljanja raspravnog spisa (članak 366. Zakona o kaznenom postupku), zbog čega je s rješenjima iz ZID ZKP-a usklađen članak 85. stavak 4. ZSM-a, a što u primjeni znači da će spis predmeta sastavljati državni odvjetnik za mladež pri donošenju rješenja o provođenju pripremnog postupka, odnosno pri dostavi obavijesti o provođenju prve dokazne radnje.

Članak 10.

ZID ZKP napušta razlikovanje skraćenog i redovitog postupka zbog čega je bilo potrebno brisati članak 108. ZSM-a.

Članak 11.

Budući da ZID ZKP napušta razlikovanje skraćenog i redovitog postupka bilo je potrebno brisati članak 111. stavak 6. ZSM-a.

Članak 12.

U članku 113. stavku 3. točki 2. ZSM-a brisana je naznaka Narodnih novina. Naime, u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2013. godine na snazi je novi Kazneni zakon, koji je od svog donošenja (Narodne novine, broj 125/2011) već jednom izmijenjen i dopunjen (Narodne novine, broj 143/2012), pa kako ne bi bila sporna primjena tih i eventualnih budućih izmjena i dopuna Kaznenog zakona, predlagatelj smatra da navođenje Narodnih novina nije oportuno.

Članak 13.

U članku 115. ZSM-a predlaže se da policija uvijek obavještava državnog odvjetnika za mladež kada sazna da je počinjeno kazneno djelo iz članka 113. Zakona o sudovima za mladež. U ZSM-u je brisano ograničenje obavijesti državnom odvjetniku za mladež na kaznena djela iz članka 113. Zakona o sudovima za mladež za koja je propisana kazna zatvora u trajanju od tri godine ili teža. Predlagatelj je mišljenja da je nužno u svim slučajevima kada je počinjeno kazneno djelo na štetu djeteta (iz kataloga) obavijestiti o tome državnog odvjetnika, neovisno o težini kaznenog djela.

Članak 14.

U članku 116. ZSM-a precizirana je dosadašnja odredba stavka 1. te je jasno propisano postupanje suca istrage za mladež, odnosno predsjednika vijeća za mladež i predsjednika suda pri postavljanju opunomoćenika djetetu oštećeniku ili djetetu žrtvi kaznenog djela. Osim toga, odredba je usuglašena i sa člankom 38. ZSM-a tako da se sada propisuju kriteriji koje mora ispunjavati odvjetnik da bi mogao biti opunomoćen zastupati dijete oštećenika odnosno dijete žrtvu kaznenog djela, a koji su isti kriterijima koje moraju ispunjavati suci i državni odvjetnici za mladež. Time će se omogućiti jednoobrazna i sustavna edukacija svih sudionika pravne struke u postupcima kaznenopravne zaštite djece sve u cilju sveobuhvatnije zaštite i jačanja postupovnih prava djece i prilagođenom pristupu njima u kaznenim postupcima te u konačnici stvaranju pretpostavki za otklanjanje sekundarne viktimizacije djece u sudskim postupcima.

Radi pružanja pojačane zaštite djetetu oštećeniku odnosno žrtvi u kaznenom postupku isključuje se mogućnost da odvjetnika koji zastupa dijete oštećenika ili dijete žrtvu zamijeni odvjetnički vježbenik, čime se u predmetima kaznenopravne zaštite djece isključuje primjena odredbe članka 54. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku.

Izmjena u stavku 3. prvenstveno je rezultat potrebe osiguranja adekvatne podrške i pomoći djetetu žrtvi kaznenog djela u predmetima kaznenopravne zaštite djece, imajući u vidu osjetljivost i ranjivost žrtve te potrebu sprječavanja sekundarne viktimizacije i traumatizacije tijekom postupka. Sada se izrijeком propisuje da će djetetu žrtvi kaznenog djela biti osigurana pomoć i podrška u postupku, dakle ne samo „u svrhu davanja iskaza“, kao što je to propisivala važeća odredba ovog stavka, već i šire, tijekom cjelokupnog postupka. Uzimajući u obzir nedostatnost važećeg zakonskog rješenja sada se izrijeком kao pravilo propisuje da pomoć i podršku djetetu u postupku osiguravaju stručni suradnici županijskog suda odnosno općinskog suda u sjedištu županijskog suda. Iznimno, ako sudovi (dakle županijski odnosno općinski sud u sjedištu županijskog suda) nemaju stručnog suradnika za pomoć i podršku djetetu u postupku može se koristiti i druga stručna osoba koja raspolaže adekvatnim znanjem (npr. školski pedagozi, socijalni radnici u centrima za socijalnu skrb i slično). Opisanom izmjenom nastoji se kao pravilo uvesti potrebu kvalitetne i strukturirane pomoći i podrške djeci u postupcima kaznenopravne zaštite djece, i to prvenstveno kroz stručne suradnike zaposlene u sustavu, na sudu, dok se tek u iznimnim situacijama može za potrebe pomoći i podrške djetetu u postupku koristiti druga stručna osoba.

Članak 15.

Budući da ZID ZKP radi jedinstvenosti normativnog modela kaznenog postupka napušta razlikovanje na skraćeni i redovni postupak brisan je članak 121. stavak 6. ZSM-a.

Članak 16.

Ovim člankom propisano je stupanje na snagu ovog Zakona. Datum stupanja na snagu (15. prosinac 2013. godine) odgovara datumu stupanja na snagu ZID ZKP-a, a radi se o datumu određenom Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, kao datumu kada prestaju važiti ukinute odredbe Zakona o kaznenom postupku.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 37.

(1) U općinskim sudovima u sjedištu županijskog suda i u županijskim sudovima ustrojiti će se odjeli za mladež koji se sastoje od vijeća za mladež (članak 45. stavak 1. do 3.) i sudaca za mladež (članak 45. stavak 7.).

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka u općinskim sudovima u Gospiću, Čakovcu, Koprivnici, Požegi, Virovitici i Zlataru za čije područje su županijski sudovi ustrojteni kao stalne službe, ustrojiti će se odjeli za mladež koji se sastoje od vijeća za mladež i sudaca za mladež.

(3) U Vrhovnom sudu Republike Hrvatske ustrojiti će se vijeće za mladež (članak 45. stavak 5.).

Članak 52.

Odredbe Zakona o kaznenom postupku o skraćenom postupku ne primjenjuju se u kaznenom postupku prema maloljetniku.

Članak 68.

(1) O privremenim mjerama, mjerama opreza i istražnom zatvoru smještajem u zatvorenu zavodsku ustanovu prema maloljetniku sudac za mladež dužan je odmah obavijestiti roditelje, skrbnika ili ustanovu kojoj je maloljetnik povjeren na odgoj i čuvanje i centar za socijalnu skrb.

(2) Prije određivanja istražnog zatvora u domu sudac za mladež pribavit će od maloljetnikovih roditelja ili skrbnika, koji borave u domu maloljetnika, pisanu suglasnost o primjeni tehničkih sredstava nadzora iz članka 119. stavka 3. Zakona o kaznenom postupku. O istražnom zatvoru u domu sud će, radi provođenja nadzora nad izvršenjem ove mjere, izvijestiti nadležno policijsko tijelo i službu za probaciju.

Članak 75.

(1) Kad se prema odredbama Zakona o kaznenom postupku provodi istraga, prema maloljetniku će se provesti pripremni postupak.

(2) Pripremni postupak prema maloljetniku provodi državni odvjetnik za mladež.

(3) Nalog o pokretanju pripremnog postupka državni odvjetnik dostavlja maloljetniku, a oštećeniku dostavlja pouku o pravima koje ima prema Zakonu o kaznenom postupku uz upozorenje da je postupak prema maloljetniku tajni i da je odavanje tajne kazneno djelo.

(4) Ako se ne provodi pripremni postupak, može se postupiti prema članku 213. stavku 2. i 3. Zakona o kaznenom postupku.

Članak 76.

(1) Ispitivanje maloljetnika je prva dokazna radnja koju će provesti državni odvjetnik, osim dokaznih radnji za koje postoji opasnost od odgode i ako je ispitan prema članku 63. ovog Zakona.

(2) Svako ispitivanje maloljetnika koje provodi državni odvjetnik snima se audio-video uređajem.

(3) Ako je ispitivanje maloljetnika provedeno protivno stavku 2. ovog članka zapisnik o ispitivanju maloljetnika ne može biti upotrijebljen kao dokaz.

Članak 79.

(1) Nakon završenog pripremnog postupka državni odvjetnik je dužan u roku od osam dana staviti prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije, ili će nalogom obustaviti pripremini postupak. Taj rok može viši državni odvjetnik produljiti na prijedlog državnog odvjetnika najviše za još osam dana.

(2) Državni odvjetnik obustavlja nalogom pripremini postupak ako postoje razlozi iz članka 224. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku ili nije svrhovito vođenje postupka prema maloljetniku.

(3) Državni odvjetnik će u roku od osam dana obavijestiti oštećenika i centar za socijalnu skrb o stavljanju prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije ili o obustavi pripremnog postupka.

Članak 83.

(1) Kad predsjednik vijeća primi prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije postupit će u smislu članka 344. Zakona o kaznenom postupku te ispitati osnovanost prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije.

(2) Ako predsjednik vijeća ustanovi da nema osnove za vođenje postupka ili da ne bi bilo svrhovito (članak 71. stavak 1. i članak 73.) vođenje postupka prema maloljetniku, rješenjem će odbaciti prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije. Protiv rješenja predsjednika vijeća državni odvjetnik i oštećenik mogu podnijeti žalbu. O žalbi odlučuje vijeće za mladež višeg suda.

(3) Ako predsjednik vijeća ne postupi po stavku 2. ovog članka, nalogom će, u roku od osam dana, odrediti sjednicu vijeća. Donošenjem naloga kojim se određuje sjednica vijeća, započinje kazneni postupak prema maloljetniku.

Članak 85.

(1) U sjednici vijeća predsjednik vijeća će utvrditi istovjetnost maloljetnika, osim podataka o ranijim sankcijama, poučiti će ga o pravima iz članka 239. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku i uvjeriti se da je pouku o pravima maloljetnik razumio.

(2) Nakon što državni odvjetnik izloži opis djela i dokaze na kojima temelji prijedlog za izricanje odgojne mjere ili za kažnjavanje maloljetnika, predsjednik vijeća će maloljetnika poučiti da se može, ali ne mora, očitovati o počinjenju kaznenog djela iz prijedloga državnog odvjetnika. Ako se o tome maloljetnik neće očitovati, sud će uzeti da poriče počinjenje kaznenog djela.

(3) Ako se maloljetnik u prisutnosti branitelja očitovao da je počinio kazneno djelo opisano u prijedlogu državnog odvjetnika, može mu biti izrečena izvanzavodska odgojna mjera. Vijeće može izreći izvanzavodsku odgojnu mjeru i ako maloljetnik ne dođe na sjednicu, a njegova prisutnost nije nužna i ako se očitovao da je počinio kazneno djelo opisano u prijedlogu državnog odvjetnika u prisutnosti branitelja.

(4) Ako se maloljetnik u prisutnosti branitelja očitovao da nije počinio kazneno djelo opisano u prijedlogu za izricanje maloljetničke sankcije, predsjednik vijeća će pozvati branitelja maloljetnika da odredi koji dio prijedloga poriče i iz kojih razloga. Nakon toga pozvat će stranke i oštećenika da obrazlože dokazne prijedloge koje namjeravaju izvesti na raspravi i uz sudjelovanje stranaka sastaviti raspravni spis.

Članak 108.

U skraćenom postupku prema mlađem punoljetniku primjenjuju se na odgovarajući način odredbe članka 107. ovog Zakona.

Članak 111.

(1) Vijeće za mladež općinskog suda i vijeće za mladež prvostupanjskog županijskog suda sudi u sastavu od suca za mladež i dva suca porotnika za mladež. Kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano suđenje u vijeću sastavljenom od dva suca i tri suca porotnika, vijeće za mladež županijskog suda sastavljeno je od dva suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, i tri suca porotnika za mladež.

(2) Vijeće za mladež drugostupanjskoga županijskog suda sudi u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež.

(3) Vijeće za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje u drugom stupnju u sastavu od tri suca, a u vijeću sastavljenom od pet sudaca, od kojih su tri suci vijeća za mladež, kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano odlučivanje u vijeću od pet sudaca. Kad odlučuje u trećem stupnju i o izvanrednim pravnim lijekovima, vijeće je sastavljeno po općim propisima.

(4) Odredba članka 45. stavka 6. ovog Zakona primjenjuje se na sastav vijeća za mladež u kaznenim predmetima mlađih punoljetnika.

(5) Izvanraspravno vijeće odlučuje u sastavu po općim propisima, s tim da je najmanje jedan član vijeća sudac za mladež.

(6) Sudac u skraćenom postupku i u postupku za izdavanje kaznenog naloga je sudac za mladež općinskog suda.

DIO ČETVRTI
KAZNENOPRAVNA ZAŠTITA DJECE

Članak 113.

(1) Odredbe ovog dijela Zakona primjenjuju se na kaznenopravnu zaštitu djece.

(2) Dijete u smislu stavka 1. ovoga članka je osoba koja u vrijeme počinjenja kaznenog djela nije navršila osamnaest godina.

(3) Sudovi za mladež (članci 37. – 43. i članak 121.) sude počiniteljima za sljedeća kaznena djela na štetu djece propisana Kaznenim zakonom:

1) Iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.)

– kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (Glava XIV.),

– kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži (Glava XVI.),

– teško ubojstvo (članak 91.),

– čedomorstvo (članak 93.),

– sudjelovanje u samoubojstvu (članku 96.),

– protupravno oduzimanje slobode (članak 124.),

– otmica (članak 125.),

– zlostavljanje u obavljanju službe ili javne ovlasti (članak 127.),

– trgovanje ljudima i ropstvo (članak 175.),

– međunarodna prostitucija (članak 178.),

– prenošenje spolne bolesti (članak 239.),

– nasilničko ponašanje (članak 331.).

2) Iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 125/11.)

- kaznena djela protiv života i tijela (Glava X.),
 - kaznena djela protiv spolne slobode (Glava XVI.),
 - kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII.),
 - kaznena djela protiv braka, obitelji i djece (Glava XVIII.),
 - mučenje i drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje (članak 104.),
 - ropstvo (članak 105.),
 - trgovanje ljudima (članak 106.),
 - protupravno oduzimanje slobode (članak 136.),
 - otmica (članak 137.),
 - širenje i prenošenje zarazne bolesti (članak 180.).
- (4) U jedinstvenom postupku za neko kazneno djelo iz ovog članka i za neko drugo kazneno djelo nadležan je sud za mladež.

Članak 115.

- (1) Kad policija sazna da je na štetu djeteta počinjeno kazneno djelo iz članka 113. stavka 3. ovog Zakona, za koje je propisana kazna zatvora tri godine ili teža, obavijestit će odmah državnog odvjetnika za mladež. Nadležni državni odvjetnik za mladež će najkasnije u roku od tri dana od upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava za kaznena djela protiv spolne slobode, kaznena djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i kaznena djela protiv braka, obitelji i djece sucu istrage za mladež staviti prijedlog za održavanje dokaznog ročišta, radi ispitivanja djeteta kao svjedoka.
- (2) Ako se kao svjedok ispituje dijete oštećeno kaznenim djelom iz članka 113. ovog Zakona, koje u vrijeme ispitivanja nije navršilo šesnaest godina, takvo će se ispitivanje uvijek provesti prema odredbama Zakona o kaznenom postupku o ispitivanju djeteta kao svjedoka (članak 292. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku). Ispitivanju može prisustvovati osoba u koju dijete ima povjerenja.
- (3) Djeca kao svjedoci oštećeni kaznenim djelom iz članka 113. ovog Zakona, mogu se, umjesto u sudu, ispitati u svome stanu ili drugom posebno opremljenom prostoru. Pri ispitivanju svjedoka postupit će se na način propisan u stavku 2. ovog članka.
- (4) Kad je dijete ispitano kao svjedok u smislu odredbi stavka 2. i 3. ovog članka, na raspravi će uvijek biti reproducirana snimka ispitivanja.
- (5) Sudac može odrediti prijepis snimljenog iskaza koji postaje sastavni dio zapisnika o ispitivanju. Kad se radi o kaznenim djelima protiv spolne slobode i kaznenim djelima protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta snimka ispitivanja će se uvijek prepisati. Osoba koja je obavila prijepis kao i stručna osoba koja je provodila snimanje, potpisuju prijepis snimljenog iskaza.
- (6) Podaci prikupljeni putem tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka čuvaju se koliko se čuva i kazneni spis.
- (7) Odredbe članka 60. stavka 2. i 3. ovog Zakona odgovarajuće vrijede u kaznenim predmetima protiv počinitelja kaznenih djela na štetu djece.
- (8) Na dijete se ne primjenjuju odredbe o prisilnom dovođenju, novčanom i zatvorskom kažnjavanju zbog odbijanja svjedočenja. Poziv djetetu kao svjedoku upućuje se preko njegovih roditelja.

Članak 116.

- (1) Kad prosudi da je radi osiguranja zakonitih interesa djeteta oštećenika ili djeteta žrtve ili djeteta oštećenika kao tužitelja opravdano postaviti opunomoćenika predsjednik suda postaviti će mu, na prijedlog suca istrage za mladež, odnosno predsjednika vijeća za mladež,

opunomoćenika iz reda odvjetnika koji imaju izražene sklonosti i znanja u području odgoja i skrbi za mlade osobe s liste odvjetnika za mladež Hrvatske odvjetničke komore.

(2) Za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora pet godina ili teža, kao i kada je počinitelj kaznenih djela protiv spolne slobode i kaznenih djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, srodnik djeteta u uspravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi iz trećeg stupnja, srodnik po tazbini do drugog stupnja zaključno, posvojitelj, djetetu žrtvi kaznenog djela, ukoliko dijete nema izabranog opunomoćenika, sud će po službenoj dužnosti, postaviti opunomoćenika u smislu odredbe stavka 1. ovog članka.

(3) Djetetu žrtvi kaznenog djela bit će osigurana pomoć savjetnika u svrhu davanja iskaza u kaznenom postupku, koju će pružiti stručni suradnik suda ili druga stručna osoba na teret proračunskih sredstava.

Članak 121.

(1) Vijeće za mladež općinskog suda i vijeće za mladež prvostupanjskog županijskog suda sudi u sastavu od suca za mladež i dva suca porotnika za mladež. Kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano suđenje u vijeću sastavljenom od dva suca i tri suca porotnika, vijeće za mladež županijskog suda sastavljeno je od dva suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, i tri suca porotnika za mladež.

(2) Vijeće za mladež drugostupanjskoga županijskog suda sudi u sastavu od tri suca od kojih je najmanje jedan sudac za mladež.

(3) Vijeće za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje u drugom stupnju u sastavu od tri suca, a u vijeću sastavljenom od pet sudaca od kojih su tri suci vijeća za mladež, kada je Zakonom o kaznenom postupku propisano odlučivanje u vijeću od pet sudaca. Kad odlučuje u trećem stupnju i o izvanrednim pravnim lijekovima, vijeće je sastavljeno po općim propisima.

(4) Odredba članka 45. stavka 6. ovog Zakona odgovarajuće se primjenjuje.

(5) Izvanraspravno vijeće odlučuje u sastavu po općim propisima, s tim da je najmanje jedan član vijeća sudac za mladež.

(6) Sudac u skraćenom postupku je sudac za mladež općinskog suda.